

Spørgsmål:

Europa-Parlamentet har indtil videre forkastet Kommissionens forslag til en frøfordning. Men hvad skal vi egentlig med en ny forordning, og hvordan skal den se ud?

Af Anders Borgen

Der har hidtil ikke været den store interesse for frø-lovgivningen i befolkningen og derfor heller ikke blandt folkevalgte politikere. Den generelle holdning var den, at frølovgivning var noget meget teknisk noget, som nok kun vedrørte landmænd og frø-firmaer, og som almindelige mennesker derfor ikke behøvede at beskæftige sig med. Dette førte til en situation, hvor landbrugsindustriens lobbyister organiserede systemet internt med embedsmænd i landbrugsministeriet og EU-kommissionen, uden at nogen stillede spørgsmålstegn ved det system, der blev bygget op omkring forvaltningen af vor genetiske kulturarv i form af vore kulturplanter.

I hele verden har der de seneste år været en stigende interesse for bl.a. gamle sorter af grønsager, korn og andre afgrøder, enten fordi man mener at de er sundere, eller smager bedre, eller blot fordi man er bange for konsekvenserne ved at miste dem, og dermed de genetiske muligheder, der ligger i enhver plantesort som ressource for fremtidens planteforædling. På denne baggrund går det i dag op for flere og flere i miljø- og fødevarerkræde, at vort nuværende system for forvaltning af vore plantegenetiske ressourcer ikke er bæredygtigt, og er i direkte modstrid med den almindelig forbrugers interesser. Demokratisk set har vi i årtier sovet i timen, mens frøfirmaerne har opbygget et kontrolsystem i frølovgivningen, som er gået i selvsving på bekostning af både mangfoldigheden af fødevarer og for hele vor langsigtede fødevarerforsyning.

Den lovgivning, som eksisterer i dag, har et på mange måder udmærket kvalitetssikringssystem for frø. Køber man certificeret frø af en godkendt sort, så er der tilfredsstillende sikkerhed for, at det rent faktisk er den rigtige sort, som er i frøposen, og at frøene kan spire, når man putter dem i jorden. Man kan naturligvis altid diskutere, hvad kvalitet er, og om reglerne for certificering skal indeholde det ene eller det andet, men selve idéen om at have en certificeringsordning for frøkvalitet er for så vidt god. Der, hvor systemet er gået over gevind, er hvor lovgivningen samtidig forbyder alle frø, som ikke er certificerede, for dermed forbyder man alle frø, som indeholder en anden form for kvalitet end den, som certificeringssystemet har prioriteret. Dermed forbyder man gamle sorter, eller sorter med bestemte egenskaber. Det betyder i praksis, at det kun er rentabelt at have almindelige sorter til de store landbrugsafgrøder for f.eks. konventionelt maltbyg eller foderkorn, for omkostningerne ved at godkende, vedligeholde eller forædle særlige sorter til økologisk landbrug, eller en maltbygssort med en særlig smag til små mikrobryggerier i praksis ikke er rentabel, eller er direkte forbudt i lovgivningen. Dermed bliver mangfoldigheden af godkendte sorter stadig mere indskrænket, og dermed også mangfoldigheden af de fødevarer, som forbrugerne har adgang til. Gourmet-restauranter og innovative fødevarereproducerer har i dag et skrigende behov for special-afgrøder, som er forbudt i lovgivningen.

EU-kommissionen kom derfor sidste år med et forslag til en revision. Dette forslag byggede grundlæggende på de samme principper om et obligatorisk certificeringssystem, som det gamle, men der blev åbnet nogle kattelomme for mindre producenter og for gamle sorter, som var nogle af de problemer ved den gamle lovgivning, som gav flest problemer for forbrugerne.

EU-parlamentet forkastede næsten enstemmigt Kommissionens forslag, fordi alle var skuffede. Frø-industrien var skuffet over, at de nu ikke længere selv kunne bestemme, hvordan de indrettede "deres" lovgivning, som de var vant til, og forbruger- og miljøorganisationer var skuffede over, at lovgivningen fortsat byggede samme obligatoriske certificering, som den gamle lovgivning, og derved fortsat forbyder alle alternative frø end industriens standardvarer, med mindre de kunne komme ind under en af på forhånd godkendte undtagelsesbestemmelser.

Der er derfor fortsat behov for en revision af frø-lovgivningen, men der bliver ikke enighed om en ny forordning før industrien erkender, at dagsordenen i EU er ændret, og at der i udformningen af lovgivningen skal tages reel hensyn også til forbrugernes interesser, og at industrien derfor nødvendigvis må give afkald på nogle hævdundne privilegier i den forbindelse.

